

Posudek diplomové práce

Tereza Mazancová, České princezny z lucemburského rodu,
FF UK 2010, 70 stran, 3 přílohy

Diplomantka se ve své práci zaměřila na problematiku osudů žen narozených v rodině Jana Lucemburského a Karla IV. Pro konkrétní bádání si téma – z pochopitelných důvodů – zúžila na jednu z představitelk lucemburských princezen, na druhorozenou dceru Karla IV. a Blanky z Valois Kateřinu.

První kapitolu tvoří zamyšlení nad postavením urozených žen ve společnosti a v rodině v obecné poloze. Autorka naznačuje rituál svatebního slibu, duchovní aktivity žen, výchovu malých dětí atd. Formulačně není správné tvrzení, že *královským vdovám nebylo z politických důvodů přáno znovu se vdát* (s. 17). Zůstává otázkou, zda bylo těhotenství vnímáno jako překážka v cestování (s. 18), respektive, zda vůbec byla těhotným ženám věnována zvýšená pozornost.

V následujících kapitolách pak již diplomantka sleduje osud své hrdinky, Kateřiny Lucemburské. Své líčení zasazuje do historického kontextu, snaží se však být stručná a sledovat vlastní linku vyprávění. Samostatně se věnuje úloze dynastických sňatků a způsobu uzavírání svatebních smluv. Opodstatněné jsou autorčiny úvahy ohledně odkladu Kateřinina věna a obvěnění (s. 32). Jistě zajímavý je možný převod zboží *Laa an der Thaya* na českého krále. *Libra* zde ale neznamena jednotku hmotnosti, ale vyjádření peněžní sumy (víd. libra=512 denárů), jak plyne i z textu listiny (dostává na peněžích, tj. na dávkách, ze vyjmenovaných míst.... což činí 1750 liber, v přepočtu 1000 kop pražských grošů). Závěrečný výpočet výše Kateřininých ročních příjmů mi není jasný.

Čtvrtá kapitola se zabývá manželství Kateřiny a Rudolfa IV. Habsburského, autorka se dotýká Rudolfových ambicí i jeho střetu s Karlem IV., v němž hledá místo i pro Kateřinu. Poslední část práce tvoří zajímavé sledování Kateřininých osudů po boku Oty Braniborského (s. 46-62). Tuto kapitolu považuji za nejzdařilejší a také nejsamostatnější. Autorka poodhaluje postavení Kateřiny v Braniborsku, její materiální zajištění. Zamýšlí se též nad Kateřininou účastí na druhé Karlově cestě do Říma (1368/69), byť v tomto případě nemusela přímo citovat popis korunovace Alžběty Pomořanské z knihy K. Kubínové a mohla použít širší záběr literatury. Diplomantku je třeba pochválit za využití sienských kronik. Za pozornost by ještě stála Sercambioho kronika města Luccy, kterou diplomantka připomíná prostřednictvím studie

Olgy Pujmanové. Téma by se dalo ještě rozvést, použít širší záběr literatury (studie věnované Braniborsku), podívat se na „paměť“ o Kateřině a Otovi, což by ale vyžadovalo studium „na místě“. Více by bylo možné vytěžit i z editovaných listin jejich hlubším rozbořem. Žádoucí by byl také pokus o sestavení osob, které byly markraběnce blízké. Nevyužita v tomto směru zůstala poznámka o hofmistryni Kateřině z Polenska, zamlžené již uvedením českého překladu jejího predikátu (von Polenz, což byla významná šlechta v Dolní Lužici). Příliš zjednodušeně je zmíněna koupě Dolní Lužice, v otázce návratu papeže do Říma Karel „nedoháněl“ Urbana V., ale naopak sám o přesídlení hlavy církve usiloval. Místa citovaná z Kateřinina obvěnění by bylo třeba lokalizovat a uvést jejich současné názvy. Stejně tak by stálo za to lokalizovat místo posledního odpočinku Oty V.

Hezký styl, jen někdy až příliš „románový“ (Karel a Blanka možná udržovali písemný styk – s. 20), nevyhnula se opakování (odjezd Kateřiny do Vídně, s. 27, 31). Škoda, že citace z kronik doby Karla IV. diplomantka použila výhradně z překladů (chybí i odkazy na edici latinských textů). Z drobných překlepů: např. na s. 20 – Václav-Karel do Francie odešel až v r. 1322 (1312 ještě nebyl na světě), a stylistických nepřesností: např. nelze říci, že Václav IV. ve svých šesti letech na listinu *pouze připojil svůj podpis* (s. 51); větší péči by si zasloužilo užívání vztažný zájmen *jenž, jež*.

Přílohy tvoří tři mapky (spíše náčrtky) dokreslující vykládanou látku: Prospěla by jim větší pečlivost, nějaký úvodní text, vysvětlivky, názvy řek apod. Škoda, že autorka rezignovala na jakýkoliv obrazový materiál, v omezené míře dostupný i na internetu.

Předkládaná diplomová práce Terezy Mazancové splňuje kriteria na ni kladená, a proto ji doporučuji k obhajobě s hodnocením velmi dobře.

Praha 11. května 2010

Prof. PhDr. Lenka Bobková, CSc.
ústav českých ději FF UK
vedoucí práce